

3x

Jiráskův Hronov se stává místem poznání práce zahraničních souborů. Viděli jsme zde dvakrát švédské amatéry a soubor mladých z Anglie. Letos přijíždějí sovětské ochotníci.

Amatérské divadlo je těsně spojeno s kulturními podmínkami své země, s jejím citovým založením, s jejím chápáním funkce kultury a umění i s názorem na společenské působení amatérského divadla. Naše poměry se v minulém dvacetiletí k sovětským velice přiblížily. Zejména v názoru na společenskou funkci ochotnického divadla. Kulturní podmínky v SSSR jsou však zcela jiné, zcela jiný je charakter sovětského divadla a našeho. Stačí si porovnat jen tak protikladné typy práce jaké má moskevský MCHAT či Malé divadlo na jedné straně a Divadlo na Tagance nebo Divadlo Komédie v Leningradě na straně druhé. Nenajdeme u nás tak protikladné tendence v zaměření tvorby, v navazování na historicky prošlá období do naprostých důsledků v použitých prostředcích a v metodice ztvárnění inscenace. V naší divadelní kultuře není takových protikladů (tím ovšem nepadá rozdíl mezi špičkovými divadly a průměrnými v celkové kvalitě). Tato skutečnost má vliv i na amatérskou tvorbu. Naše ochotnické divadlo společně se sovětskými amatéry programově usiluje o tvůrčí umělecké hodnoty svých představení v různých podmínkách kulturní atmosféry obou zemí.

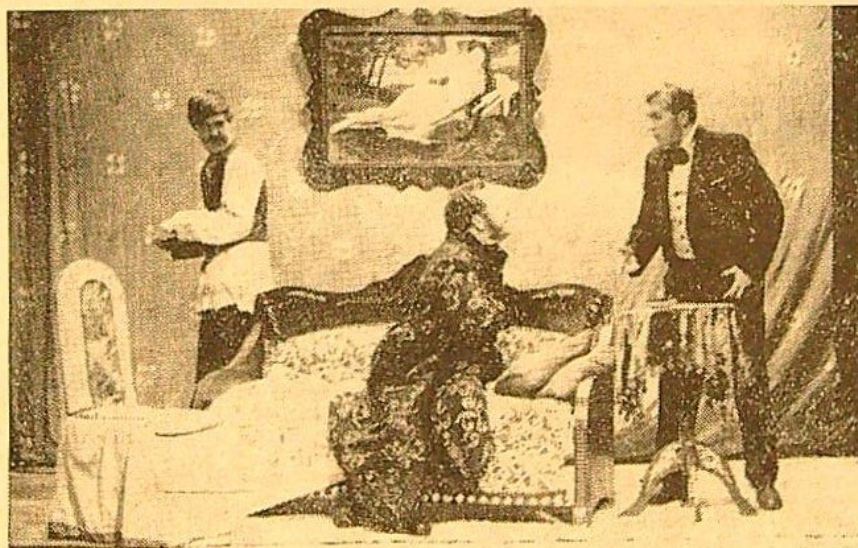
Amatérské divadlo je závislé na tradici. Vědomí lidí a citění dává obsahový základ zájmové umělecké tvorivosti ve svém celku. Sebelepší snahy o vytvoření uměleckých špiček her nevymítily z našeho divadla vztahy k určitým repertoárovým oblastem, hodnotným i těm brakovým. Síla tradice, společenské výchovy je velmi silná. I z tohoto hlediska jsou mezinárodní setkání ochotníků zvláště poučná.

Sovětský soubor, který dnes vystoupí poprvé v historii Jiráskových Hronovů, přináší další poznání. Pro nás tím zajímavější, dlouho očekávané, protože kontakty se sovětskou kulturou po druhé světové válce vzrostly, v různých podobách i formách, jen na poli ochotnického divadla jim chyběla autenticita. Ochotnické divadlo jako zájmový projev umožňuje širokou mezinárodní konfrontaci, dává jí lidské měřítko. To proto, že vyvěrá z lidské potřeby citově žít.

Nejoblíbenějšími muži včerejšího volného dne byli pánové Bergvin ze Švédska a Jurskij ze Sovětského Svazu, kteří zasedli v porotě pro volbu Miss Hronov 68. Jednou z podmínek pro udělení titulu, bylo totiž vroucí objektivní některého z porotců. Sergej Jurskij sklídl za své herecké etudy při objímání obrovské ovace auditoria, protože v kratičkém extempore dokázal, jaký je to velký herec.

Při dražbě květin nejkrásnějších dívek 38. JH prokázal neobyčejné lordství pan Karel Minc, který hned napoprvé vysadil částku 2 dolary. Nikdo už neměl po něm odvahu zvyšovat „bank“, a tak pan Minc s protaženým obličejem zaplatil. Doufáme, že mu to pořadatelé spočítají podle kursu 35 Kčs za dolar.

Mezinárodní jury, v níž rozhodoval pan Gudruin z NSR, Bergvin ze Švédska, Jurskij z SSSR, italský delegát, udělila za předsednictví ing. Houšťka tituly Miss 68 třem československým dívkám: 1. Janě Binarové z Opavy, 2. Jitce Lackové z Kroměříže, 3. Ivaně Kaplové z Prahy.

**VÍTÁME SOVĚTSKÝ
SOUBOR - RUSOVÉ SE
poprvé představují**

Sergej Jurskij, přední herec Gorkého divadla v Leningradě, který vede v Hronově klub SČSP, je samozřejmě pilným návštěvníkem festivalových představení. O volném dnu jsme mu položili jedinou otázku:

Jak se vám líbil olomoučtí Výtečníci?

Očeň. — To, co jsme viděli na jevišti, to je ukázka opravdové amatérské tvorby. Představení je absolutně své.

Jde o problém „otce a dětí“, což pochopil autor, režisér, choreograf, herci a všichni ostatní a doslova se sešli k vyjádření a ztvárnění této myšlenky na jevišti. Ale nejen oni pochopili. Tuto myšlenku přesně vycítili i diváci a ztotožnili se s ní.

Méně se mně líbil Čechov, který se směje přes slzy, a to v brněnské inscenaci obou aktůvek chybělo.

**POCHVALA
Z LENINGRADU**

16. SRPNA 68

ZPRAVODAJ 38. JIRÁSKOVA HRONOVA

Dnes:

- 16.00 Jiráskovo divadlo
Lidové dramatické divadlo,
Novozybkov
E. Janovskij:
ZURIVOST
- 18.00 Jiráskovy sady
Promenádní koncert
dechové hudby hradecké
posádky, řídí mr. Maršík
- 19.30 Uvítání souboru
před Jiráskovým divadlem
- 20.00 Jiráskovo divadlo
Lidové dramatické divadlo,
Novozybkov
N. V. Gogol:
ZENITBA
- 21.00 ZK MAJ Slavie —
taneční večer

Jak a také proč?

Souhlasíme, že výsledek našeho představení na Jiráskově Hronově je diskusní i rozporný. Souhlasíme, že naše inscenace má řadu úskalí a chyb a neměla u diváků ani u kritiků úspěch.

I když z těchto okolností nemáme radost, jsme natolik kritičtí, abychom neplakali nad rozlitym mlékem. Ale nesouhlasíme s tím, abychom byli zaižováni mezi soubory, které se na Jiráskův Hronov dostali nepoctivě. Toto považujeme za ránu pod pás. Nikdy jsme se nepřirovnávali ani ke Skřivanům, ani k Hrušovu. Ani jeden z porotců, kteří nás na

Hronov doporučili, nebyli opiti naším znojenským vínem ani jsme mu do kávy nenamíchali drogu LSD, jejíž účinky jsou známy. — Máme-li být upřímní, byli jsme pozváním na Jiráskův Hronov příjemně překvapeni.

Potom, co jsme si po naší inscenaci do dneška přečetli ve Zpravodaji Jiráskova Hronova máme pocit, že se stáváme obětním beránkem pro řešení sporů nebo účtů, které se nás netýkají. V tomto smyslu nebude mít asi představitelstvo nového Svazu na různých ustátno.

Nesouhlasíme s tím, že až do doby než jsme jsme toto prohlášení odevzdali redakci, neznáme oficiální stanovisko poroty k našemu vystoupení. V den i v hodinu, kdy jsme se měli s představitelstvem poroty sejit, nikdo nepřišel. I přesto, že byl stanoven

náhradní termín této schůzky, nikdo nám jej nesdělil. Můžeme se právem i my domnívat, že tento postup je pokusem dostat nás z „reprezentativního kruhu“, kam nás pan Stanislav Šrůtek zařazuje. Nemáme se i my právo domnívat, že takové postupy a pokusy nabývají podoby „nepoctivého hraní si na umění, ale jsou jenom šklebem, podvodem a falešnou přehytralostí.“ Jak vidíte s domněnkou se dá dělat různé žonglérství, my jsme jen použili slova napsaná na naší adresu ve věrejších Zpravodajích.

Odjíždíme domů nezlozeni, budeme hrát divadlo dál, vždy se snahou dělat dobré divadlo. Jinou snahu ani mysl jsme neměli když jsme studovali „Knihu VI“. Soubor ze Znojma

Vážení páni redaktori!

po zkormucujícím zjištění, že vaše erudice v oboru pánského oblečení se marně snaží dosáhnout výšin vašich schopností odborné divadelních a žurnalistických, rozhodl jsem se požádat vás na základě tiskového zákona o následující tiskovou opravu:

Není pravda, že jsem vstoupil do první lože elegantně, ale je pravda, že jsem elegantně z oné lože odešel, rovněž tak není pravda, že jsem vstoupil se svými saténovými limci, ale je pravda, že jsem měl na sobě nylonovou košili zakoupenou za koruny a v tužemsku a bohužel není ani pravda, že jsem měl bohatě zdobené manžety, anobrž šlo o manželové knoflíčky v ceně Kčs 13,— (nejsem tedy totožný s vrahem prodávající klečetů na Bělehradské třídě v Praze).

Toto prohlášení učinil v zájmu zjištění skutečné pravdy (jak nás k tomu třikrát vyzval ve znojenském inscenaci Mikuláš Koperník) a s přáním, aby nám Pánbu i nadále uchovával ráci prokazovaný smysl pro humor v redakci Zpravodaje. Dr. ing. Miroslav Langášek

Děkujeme dr. ing. M. Langáškově za zaslání zasláno. Pomohl nám:

k:
za a: dokončení čísla,
za b: oživení čísla,
za c: a vůbec.

Poznámka redakce

LIBEREC-RECENZE-BRATISLAVA

Náhoda tomu chtěla, že věrejší den svedl na jevišti Slavie dva soubory, které byly svými inscenacemi jistě vítaným zpestřením hronovské dramaturgie. Divadelní soubor Obvod osvětového domu Bratislava — Nivy sehrál svojí vlastní dramaturgickou povídku Leonida Andrejeva TMA. Chápu Bratislavské, co je asi veda k tomu, že se povídka tohoto donedávna nepříliš populizovaného autora (a přece to byl Gorkého současník a přítel, považovaný ve své době dokonce za největšího ruského spisovatele) rozhodli uvést na jeviště. Bohužel musím konstatovat, že jejich snaha mi je sice velice sympatická, výsledek jejich snažení však už tak dobrý nebyl. Za první příčinu jejich nepřiléhavého zdaru považují dramatičtí zplodění Andrejevovy myšlenky. Každý dramaturg se nevyhne tomu, že nemůže na jevišti převést proudu bez zbytku tak, jak ji autor původně napsal. I když se Bratislavští snažili řešit vnitřní myšlenkové pochody hlavního hrdiny postavou ja-

kéhoši Pána v taláru, který s ním vede dialog, přeci jenom ani tento způsob nemohl zprostředkovat divákovi veškeré myšlenkové bohatství Andrejevova anarchisty. Přistoupil bych však i na konvenci, že celé představení odehrají Ljubka, Petr a Vypravěč, přičemž nám tento Vypravěč bude sypovat všechny ostatní osoby a události, které mají na příběh vliv, a divák bude moci sledovat vnitřní život obou hrdinů do co největší hloubky. Tedy spíš forma literárního pořadu než tradičního divadelního tvaru. Bohužel, tato naznačená možnost určité jednoty stylu byla v závěru porušena příchodem dvou dalších postav (policistů), ač by jejich funkci mohl Vypravěč docela dobře zastat. Domnívám se, že by bylo možná lépe, kdyby herci mohli myšlenkové pochody svých hrdinů divákovi pouze sdělovat a nesnažit se je hrát. Pak by se totiž nemohlo stát, že se představitelé

obou hlavních rolí spíše soustředili na vnější odehrání příběhu, takže divák odcházal s pocitem, že zhlédl sentimentální příběh nepovedený a nešťastné lásky prostitutky a revolucionáře. Navíc si myslím, že se režisérovi této inscenace nepodařilo vytvořit na jevišti onu dusnou a barvitou atmosféru veřejného domu, v němž se celý příběh odehrává. Na druhé straně by ovšem bylo nespravedlivé nevyzdvihnout alespoň vysokou kulturu řeči, která se stává pro slovenské herce pověstnou.

Druhým souborem, který jsme večera zhlédli, byl vítěz celoslovenské soutěže umělecké tvořivosti, Divadlo Collage z Liberce. Autor a režisér Pavel Polák si vybral pro základ své inscenace známou povídku Egona Ervina Kische AFÉRA PLUKOVNÍKA REDLA. Říkám úmyslně pro základ, neboť si dovedu docela dobře představit mnoho povídek, od mnoha jiných autorů, o něž by se soubor při inscenaci tohoto typu mohl opřít. Protože Kischeho povídka není v celé inscenaci zdaleka to podstatné. Pouze

posloužila k tomu, aby si čtyři sympatičtí kluci za použití nejjednodušších výrazových prostředků mohli vyzkoušet smysl pro humor a fantazii jak diváků, tak sama sebe. A tak jsme byli svědky jakési surrealistické koláže, v níž se objevovaly tu docela nezakřuté a provokující satiry, tu výběrné slovní hříčky, tu situáční komika, a tu dokonce jen vtíp pro vtíp, prostě jak říká Jiří Voskovec „aby byla na jevišti sranda“. — Já osobně jsem se při představení výtečně bavil. A v případě tohoto souboru jsem byl dvakrát rád, že už byla u nás zrušena cenzura. Neboť jinak by asi tato inscenace nikdy nespasila světlo světa. Myslím si, že z práce těchto hochů by měl radost i sám veliký Jára da Cimrman. Je ovšem docela možné, že v mnoha divácích nenajde tato inscenace zvlášť odevzy. Myslím si, že to však nevadí. On prostě každému není dán dar umění si vymýšlet a mít radost z toho, že mohl mít radost.

MILOSLAV KUČERA

MIMIKA

Mimika je nímou řečí ducha, je mluvou bez slova; třebaže závisí na myslební vyjádření slovem, mimika je myslební doprovod myšlenek a činů. Doprovázení myšlenek a činů na jevišti změnami v obličejí a posunky těla tak, aby „hrál“, ale nežádoucí přílišná gestikulace rukou a zbytečné přechody. Proto si rozdělíme mimické umění na dvě části: hra obličejí, kterou budeme nazývat mimikou výrazu a hra dalšího těla, které budeme říkat gestikulace nebo mimika podržení.

Mimika se stavbou mluveného slova tvoří podstatu hereckého umění. Vyžaduje se, aby se obličej stále měnil, aby „hrál“, ale nežádoucí přílišná gestikulace rukou a zbytečné přechody. Proto si rozdělíme mimické umění na dvě části: hra obličejí, kterou budeme nazývat mimikou výrazu a hra dalšího těla, které budeme říkat gestikulace nebo mimika podržení.

F. Cimrman:
Ochotnický režisér a herec

Ačkoliv bylo ve čtvrtek volno, prožila redakce menší martyrium. Telefonické linky do Hradce Králové nefungují, nemáme spojení, otázka štočku pro dnešní Zpravodaj visí ve vzduchu. Hronovská pošta se snaží seč může. Vůbec v Hronově na poště jsou lidé ochotní a tvoří jednu z čestných výjimek v naší spojové službě.

Redakce pokračovala v udlíní rad a informací těm, o které se nikdo nepostaral, dalším novinářům jsme dali ze svých zásob čísla Zpravodaje i programové brožury. Ze zajímavých návštěv přišla nejdříve Eva Skoupilová z Olomouce, s kterou jsme si vykládali o zájezdu s úspěšným muzikálem Vítězství od NSR, kde soubor vystoupil s podobným úspěchem jako tady. Titulky německých recenzí se v ničem neliší od titulů našich, ve všech se mluví o velkém temperamentu, bezprostřednosti a vtípku. Festival ve Wanne — Eickel žil muzikálem stejně jako věrejší a především Hronov. Muzikál Vítězství zhlédli tak diváci celoslovenské přehlídky ve Spišské Nové Vsi.

Dalším návštěvníkem byl jeden ze starých hronovských ochotníků, pan Quido Štředa, který má řadu cenných archivních materiálů o dějích ochotnického divadla. Je mezi nimi jeden, který má zvláštní dokumentární cenu. Je to jeden list papíru, na kterém se pan Quido Štředa vylučuje v roce 1948 z hronovského divadelního spolku, jako člověk nežádoucí, pro společnost i ochotnické divadlo. Toto oznámení je pouhá rozmožňovina s vepsanou adresou. Ani práci s napsáním dopisu si vylučovatelé tehdy nedali. Takových dokumentů je mezi ochotníky v Hronově i jinde asi mnoho. Jsou historické materiály, které vzbuzují radost i hrdost z historie, jsou některé, které přinášejí smutek.

REDAKČNÍ ROZHOVORY

FESTIVALY

Je jich u nás mnoho. Nejtěšnější souvislost s Hronovem mají dva. Divadelní Máj v Krnově a celostátní přehlídka Spišská Nová Ves. Z obou těchto přehlídek převážně vycházejí účastníci Jiráskova Hronova. Každé z obou míst má svou vlastní tuž těžko zopakovatelnou někde jinde, bez prostředků, které jí dávají osobitě rysy. Květen a červen již máme za sebou, přesto neškodí obrátit kalendář zpět na letošní přehlídky v obou místech. Divadelní Máj v Krnově připomíná Karel Minc svými fotografiemi.

Spišská Nová Ves má zase svůj hezký zpravodaj. Má trochu jiný charakter nežli má náš. Jmenuje se Listy Tatie a má pestrý obsah, kde vedle informativních článků a kritik jsou i fejetony, reportáže i různé literární práce.

SEMINÁŘ SČSP o sovětském divadle se soustředil na problematiku současného divadla. Sovětské divadelní vědec G. A. Chajčenko ve své hutné a zajímavé přednášce hovořil o úsilí několika divadel o nový divadelní výraz, hlavně o Divadle Sovremennik, o Divadle na Tagance a o Gorkého divadle v Leningradě, které vede Georgij Tovstonogov. Sergej Jurjský pak v druhé části hovořil o svém pojetí divadla jako divadla hereckého a o své režijní práci na Hemingwayově dramatu Fiasty. Diskuse se zaměřila na vztah herec — režisér a později i na rozdíly profesionálního a amatérského divadla.

ANKETA

Včera odevzdali diváci celkem 315 listků. Pro slovenské představení vypadá stupnice takto:

1) nadšený	62
2) velmi spokojený	87
3) spokojený	115
4) nespokojený	34
5) zklamaný	17

Inscenace souboru Collage dopadla dle názoru diváků:

1) nadšený	62
2) velmi spokojený	104
3) spokojený	121
4) nespokojený	13
5) zklamaný	15

Po včerejších dvou představeních vypadá pořadí dosud zhlédnutých inscenací podle celkového průměru bodů následovně: 1) Výtečníci 4,816 - 2) Bankovní jubileum, Na hlavní silnici 3,824 - 3) Člověk pro všechny časy 3,554 - 4) Aféra plukovníka Ředla 3,543 - 5) Ženitba 3,508 - 6) Tma 3,453 - 7) Konec knihy VI. 2,674.

Dnes hrají vojáci

Posádková hudba Hradec Králové, kterou uslyšíte na dnešním podvečerním koncertu v Jiráskových sadech, patří v současné době spolu s Ústřední hudbou Čs. lidové armády a s Posádkovou hudbou Praha k nejlepším českým vojenským dechovým orchestrům. Repertoár tohoto profesionálního tělesa je velmi rozmanitý a zahrnuje vedle skladeb užitkových i mnohá díla koncertní, operetní úryvky i instrumentální sóla.

V programu koncertu, který řídí umělecký vedoucí souboru mjr. Josef Maršík, v němž spoluúčinkují zpěváci Zdena Veselá a Jiří Janeček, zazní skladby Smetanovy, Dvořákovy, Mikuláše Schneidra - Trnavského a Aloise Klímy, operetní melodie Paula Linckeho a France Lehára, technicky náročné xylofonové sólo Krasojedec a velká směs oblíbených melodií Karla Vaclava. Milovníci dobré hudby si jistě přijdou na své.

DOPISY:

V letošním roce, kdy oslavujeme 100 let ochotnického hnutí, chtěl bych napsat o jedné věci.

Pani Marie Fuchsová, zasl. ochotnice v Hronově, patřila mezi nejstarší ochotníky v republice a z velké lásky k divadlu nasbírala celkem 117 divadelních plakátů, které jsem předal s její pozůstalostí zdejšímu muzeu, neboť byly pro tento účel sbírány.

V loňském roce, kdy jsme v Hronově slavili 140 let ochotnického divadla, měl tento materiál posloužit

VOLNÝ DEN VE ZNAMENÍ HIPPIES

Tomáš Bartoň, Josef Reisner s manželkou, Standa Nežádál, Luboš Škoda, ing. Houštěk, Josef Vavříčka a několik dalších měli včera nesnadný úkol. Pobavit 200 ochotníků, z nichž každý tihne k jinému žánru legrace a oddechu, nad tím by se možná zapotil leckterý profesionál přes estrády. Jestliže se jim to přece jen podařilo, tak v tom byla notná dávka šikovnosti, zkušenosti, ale i štěstí.

Dobrou atmosféru navodila hned v úvodu „vejšlapu“ tepenská dechovka z Náchoda. Bláto nebláto, nebylo snad ani jednoho z poutníků, který by volil jízdu autobusem na Vyhliďku před pěší romantickou cestou Montací. Nakonec také nikdo z nich nelitoval, neboť pěšinu lemovaly četné nápisy, sešité sice horkou jehlou, ale přijaté všemi bezvýhradně. Odrážel se v nich demokratizační proces v Hronově i jinde, prolínal jimi duch hippies, jemuž podřídili své projevy a vystoupení na cestě všichni jmenovaní a nejmenovaní organizátoři tohoto podniku.

Na Vyhliďce se válely mraky, když tam po prudkém výstupu pod lyžařským vlekem dorazil houf ochotníků, ale zábava dostala znovu po krátké odmlce nový dech a vyvrcholila ve

Nezapomeňte, že dnes odpoledne začíná představení sovětského souboru již v 16.00 hod.

Ochotníci z okresů Středočeského kraje, metodici DO, přátelé i zájemci o amatérské divadlo, pokud jsou ještě přítomni na 38. JH se sejdou dnes v 15.00 hodin ve škole na náměstí. Středočeský kraj patří k těm, kde příprava nové organizace postoupila kupředu podstatně již před 38. JH.

Členové Prozatímního ústředního výboru SDOČ se ještě jednou sejdou v Hronově v sobotu 17. srpna ve 14.00 hod. ve škole na náměstí.

lice sympatickou volbou misek. Nejhezčí děvčata se po zdánlivém upejvání přistrojila do květinové garderoby a předstoupila před přísnou jury čtyř cizinců a jednoho Čecha. — Mumraj, který vznikl při plnění úkolů královen krásy a zejména pak při dražbě jejich kvítků nelze popsat, protože voněl bezprostřední atmosférou, improvizovaným vtípem a srdečností. Zdá se, že nikoho nerozladilo ani pomalé opalování berana, takže jeho chutné maso okusili jen ti nejvytrvalejší.

ZÍTRA:

9.00 Odborné kluby
a diskusní tribuna

16.00 a 19.00 hod. Jiráskovo divadlo
Lidové divadlo JKP Svítavy
Alois Jirásek:
JAN HUS

18.00 Jiráskovy sady
Koncert tanečního orchestru
ZK ROH MAJ, řídí J. Vít,
zpívají J. Grimová, P. Krista

při sestavování brožury, která měla být k tomuto jubileu vydána. Materiál byl nejdříve zaslán do Prahy a pak Hradce Králové k cenzuře a nakonec byl zamítnut. Snad proto, že všechno, co v materiálech bylo, to všechno velké duchovní, by předčilo dnešní dobu. Škoda jen, že brožura nevyšla, neboť by mohla být v mnohém poučením mladým ochotníkům, s jakou obětavostí, za jakých podmínek a s jakým nadšením se dříve hrálo.

Zd. Nejedlý si přál, aby byl v Hronově založen ochotnický archiv, jako v jednom z nejstarších spolků v republice. Jelikož se tak nestalo, ať poslouží tyto řádky k zamyšlení.

Mirek Netík, Hronov

Zakončení

38. JH ■ 21.30

Zpravodaj: 38. Jiráskova Hronov — Vydává
štáb 38. JH — Redakce: Petr Průša, Stanislav
Srůtek —

Tiskne: MTZ 413, provoz Hronov